

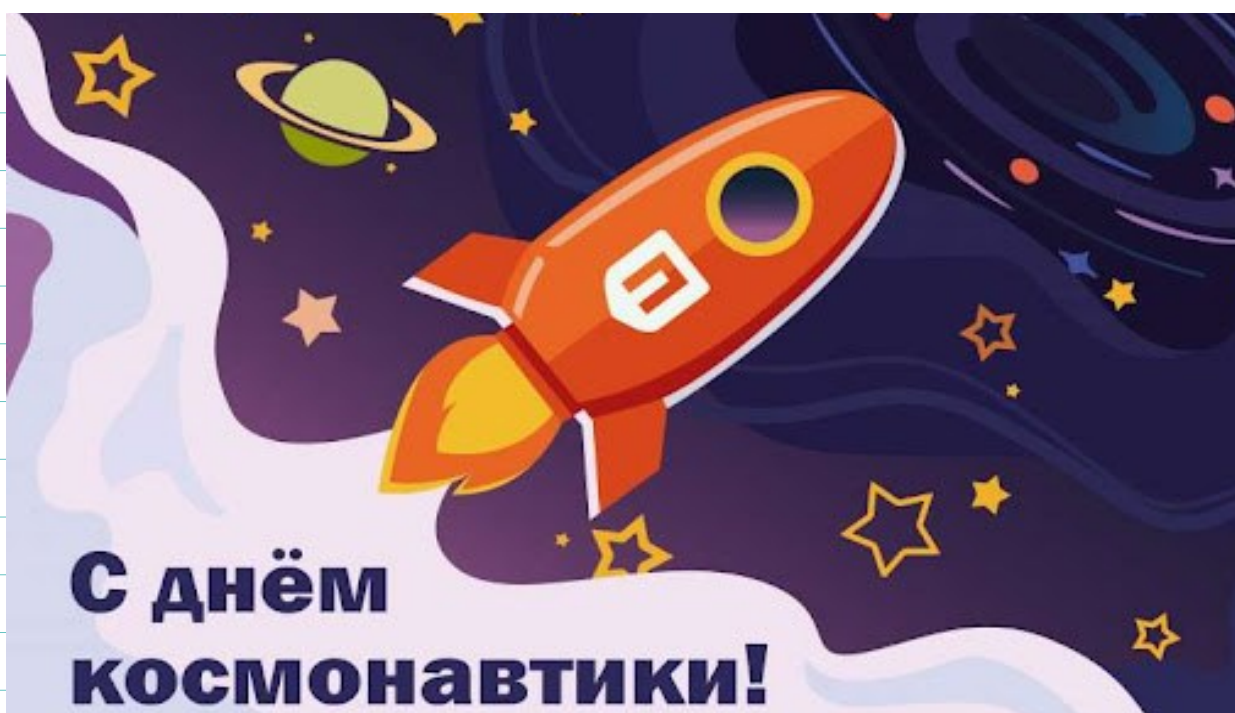
Пульс школы

Мәктәп пульсы

12 апреля - День космонавтики

№8
Апрель, 2025 г.

Ежегодно 12 апреля люди отмечают памятную дату, посвященную первому полету человека в космос — День космонавтики. В этот день хочется пожелать чистого и ясного неба, космических просторов счастья и вдохновения. Пусть звезды указывают верный путь к успеху, пусть каждый день радуется новыми открытиями, крутыми взлетами к облакам сокровенных мечтаний души и сердца! Желаем счастье будет размером с космос, любовь — как огромная галактика, а настроение — воздушным и легким. С великим праздником, с Днем космонавтики!

Ел саен 12 апрельдә кешеләр кешенең космоска беренче очышына багышланган истәлекле датаны - Авиация һәм космонавтика көнен бәйрәм итәләр. Бу көнне илебез күгүндә тынычлык булсын, космик кинлекләр бәхет һәм илһам китерсен дип телибез. Йолдызлар уңышка дәрәҗә юл күрсәтсәндәр, көн саен яңа ачышлар туып, җанның һәм йөрәкнең яшерен хыялларын тормышка ашырырга булышсыннар. Һәркемнең бәхете космос, мәхәббәт - зур галактика кебек, ә кәефе - яхшы һава торышы кебек булсын. Космонавтика көне белән!

В этом выпуске:

Милләтемнең рухи юлбашчысы	2
Тукай яши безнең йөрәкләрдә	3
Кыңгыраулы мәктәп еллары	4
Из школьной жизни...	5
Страница юного поэта...	6
Эковесна в действии!	6

Милләтемнең рухи юлбашчысы

Без сугышта юлбарыстан көчлебез,
Без тынычта аттан артык эшлибез.
Шул халыкныңмы хокукка хаккы юк? —
Хаклыбыз уртақ ватанда шактый ук!

Г.Тукай

Бөек шагыйребез Габдулла Тукайның күренекле шәхес икәнлегенә турында уйланганда, мин иң элек, нәкъ менә татар милләте, татар халкы өчен эшләгән эшләре, язган шигырьләрен әйтергә теләм. Шагыйрь үз туган илебезгә киләчәккә кайгыртып, башкаларның да шәм-лампа кебек үз тирәсен генә яктыртырга тиеш түгеллеген әйтә. Шагыйрь өчен милләткә бәйле булган сораулардан да зуррак, мөһимрәк нәрсә була алмаган. Көндәлек тормыш тудырган мәсьәләләр дә алар янында бик вак булып калганнар. «Үз-үзем» шигыреннән алынган юллар язганнарымны тагын да ныгыта:

Күнел берләң сөям бәхтен татарның,
Күрергә шаһлыгын, тәхтен татарның.
Татар бәхте өчен мин жан атармын:
Татар бит мин, үзем дә чын татармын.

Бу шигырь юллары аның туган милләтебезгә булган мөнәсәбәтен дәлилләп тора. Тукай халкыбыз рухында мәңгә яшәчәк, чөнки халык рухы аның әсәрләренә бик тирәнтен кереп урнашкан. Өнә бит “Әллүки”, “Тәфтиләү”, “Зиләйлүк”, “Туган тел” кебек җырлары шулкадәр халыкка лагип, аларны нәкъ менә Тукай иҗат иткәнә сизелми дә. “Туган тел”е аеруча еш яңгырый. Күп кенә әдәби кичәләр, хәтта төрле җыеннар да шушы җыр яңгыравы белән тәмамлана. Халкыбыз гимнына әверелгән “Туган тел”не барлык илләрдә яшәүче татар баласы укый һәм көйли.

Белгәнәбезчә, Г. Тукай — милли шагыйрь. Халкыбызның гореф-гадәтләрен, бәйрәмнәрен, бай телен, сәнгатен чын күңелдән яраткан башка шагыйрь бармы икән тагын? Ул бары милләтем, халкым дип эшләгән һәм яшәгән. Кечкенәдән татар халкының ачы язмышын күрү, газапларын үз җилкәсендә төсеп үскәнгәдер, халкыбыз тормышын, проблемаларын шигырьләренә тирәнтен яшергән. Шуңа күрә дә иҗатын туган халкына хезмәт итүгә багышлаган.

Минемчә, шагыйрьнең “Фикер” гәҗитендә (1906 ел) басылган бер мәкаләсендә халкыбызны иң борчыган мәсьәләләрнең берсе - татарларда уку-системасының артталыгы турындагы язманы мисалга китереп тә, аның никадәр халыкчан шагыйрь икәннән дәлилләп булыр иде. Бу язмада ул милли мәгариф язмышы темасын күтәрүгә калмый, аны алга җибәрү юлларын эзли.

Халык арасында дан казанган, татар халкының тормышын, язмышын үзенә шигырьләренә шулай тирәнтен яшеру, иң беренчә чиратта, аның каян килеп чыкканына бәйледер. Кечкенә Апуш булып, сабый чагынан ук ятимлектә, өйдән-өйгә күчеп йөрүгә яшәгән, кечкенәдән татар халкының ачы язмышын күрү, газапларын үз җилкәндә, үз тәнендә татып үскән шагыйрь иң түбәннән өскә үрмәләп, бөек Тукай булган. Ни генә булмасын, сабыйлыкта үз канаты астына аны халкым сыендырган. Аннан яклау да, саклау да тапкан шагыйрьнең иҗатында халкым тормышы бөтен тулылыгы белән ачыла. Үзенә бөтен иҗади көчнән туган халкыбызга хезмәт итүгә, аны милләт буларак аклауга һәм үстерүгә багышлаган Бөек Тукай - безнең татар әдәбиятына салынган таза, ныклы нигезебез.

Дымлы апрель җиле исә. Тукай шул җилләргә кушылып нидер әйтә кебек... Бик күп мәктәп, аудиторияләрдә, театр сәхнәләрендә, мәдәният сарайларында, клубларда, радиоларда өзлексез яңгырап, безнең уй-тойгыларыбызны яңартып, яшәүгә, хезмәткә, иҗатка илһамландыра, көрәшкә чакыра Тукаебыз.

Малика Жәләева, 9 А сыйныфы укучысы

Тукай яши безнең йөрәкләрдә

*Вакыт безне 1913 нче елның апрель көннәреннән ераклаштырган саен,
Тукай безгә тагын да якыная...*

Яздан аерып булмый Тукайны!

Язда килгән, язда ул янган.

Язы, киләчәге барлар ничек китсен,

Ничек югалалсын дөньядан.

Яз эңгезгә, халкыбыз бөек шагыйребезнең туган көнен билгеләп үтә.

Г. Тукай дөньяда бары тик 27 ел гына яшәгән, бары 8 ел гына иҗат иткән. Шулай булса да, ул гаять зур, бәя биреп бетермәслек рухи байлык калдырган. Аның тормышы һәм иҗаты - халкыбыз тарихында иң якты, иң изге сәхифәләрнең берсе. Балачактан күңелебезгә кергән Тукай безне гомеребез буена озата бара.

Кушлавчыч

Бөдрә таллар үсә Кушлавчычта
Көмеш сулы чишмә янында.
Тамырлары тирән, нык торалар,
Баш имиләр жилдә, давилда,
Ә кайвакыт ямансулый алар,
Ботаклары жиргә салына.
Хәтерлидер бәлки узганнарны,
Сагынадыр алар, сагына
Нәни Габдулланы. Сабый чакта
Ул бит шул талларга сыенган,
Ялан тәпи басып боз өстенә,
Авыз иткән чишмә суыннан.
Шушы жирдә яшәп, шушы жирдә
Туфрак булган жиде бабасы.
Бик еракта аның нәсел башы,
Биш гасырдан арта арасы.
Ирек сөйгән батыр халык салган
Кушлавчычның нигез ташларын.

Төпләнгәннәр алар, качып килеп-

Каһәреннән явыз патшаның.

Иген иккән халык гомер буе

Жирне ашлап ачы тир белән.

Уртақ булган язмыш, авырлыкны

Күтәргәннәр алар ил белән.

Алгы сафка баскан ир-егетләр

Яу килгәндә Рәсәй өстенә.

Ватан өчен барган сугышлардан

Читтә калмаганныр берсе дә.

Кушлавчычта изге һәр адым жир,

Кырларына куна торналар.

Бөдрә таллар Тукай суын эчкән

Чишмәләрне саклап торалар.

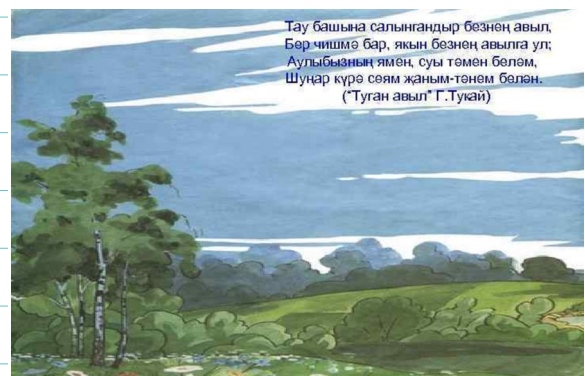
Чишмәләр күп монда, чишмәгә бай

Тукай туган авыл – Кушлавчыч.

Күп гасырлы узган тарихы бар,

Киләчәге аның соклангыч...

*Әнәс Галиев, Кушлавчыч авылында
туган фронтовик шагыйрь*

Тау башына салынгандыр безнең авыл,
Бер чишмә бар, якин безнең авылга ул;
Аулыбызның ямен, суы төмен бөләм,
Шуңар күрә сөям жаным-төнем белән.
("Туган авыл" Г.Тукай)

Кыңгыраулы мәктәп еллары...

Минем мәктәптә иң истә калганы – классташларым белән Казанга бару. Бик күнелле мизгелләр булып истә калды ул экскурсияләр. Без тагын да дуслаштык һәм бергә вакыт үткәрдек. Казанга килеп, без бик күп яңалык белдек, тарих белән таныштык. Бигрәк тә шәһәрнең матурлыгы безне тән калдырды. Иң кызыклысы, күргәзмәдә һәм кинотеатрда булу иде. Аннан гел уңай тәэсирләр алып, шатланып кайта идек. Бу елны да күп истәлекләр калдырды. Дусларыбыз белән бергә үткәргән вакыт – болар барысы да безнең дуслыгыбызны тагын да ныгытып, искиткеч хатирәләр бүләк итте.

Казанга сәяхәтләр безнең хәтердә һәрвакыт сакланыр.

Диана Бирючевская, 11 нче сыйныф укучысы.

Кыңгыраулы мәктәп еллары Мәктәп еллары һәркемнең иң кызыклы вакытыдыр, мөгаен. Бу вакытны бөтенәбез жылылык белән искә төшерә. Минем өчен сыйныф белән Казанга бару иң мавыктыргыч көн булгандыр. Бу көнне без мультимедиа күргәзмәсендә булдык. Әлегә күргәзмә Италия рәссамы тормышына багышланган. Без бик күп фотосурәтләр ясадык. Күргәзмәдән соң без “Kazan Mall” сәүдә үзәгенә бардык. Анда мин беренче тапкыр синнабон ашадым. Миңа бик ошады. Шулай ук бу үзәктә без фильм карадык. Бу экскурсиядә безнең белән бик кызык хәл булды: укытучыбызны югалттык. Без аны 20 минут бие эзләдек һәм ул ниһаять табылды. Әмма без электричкага соңга кала яздык. Ул вакытта без физкультура дәресендә дә аның кадәр тиз чапмыйбыз дип уйладык. Бу экскурсия миңа бик ошады. Без вакытны күнелле итеп үткәрдек.

Илүз Шәмсемөхәммәтова, 11 нче сыйныф укучысы.

Мәктәптә үткән 11 ел минем хәтеремдә тирән эз калдырды. Әниемнең, миңа ике озын толым үреп, чәчәкләр бәйләмә белән мәктәпкә беренче тапкыр озата барганы бүгенгедәй хәтеремдә. Беренче уку көнем бик матур башланды. Өйгә бирелгән эш тә минем хәтеремдә әле. Бик тырышып кояш рәсемен ясап буйдым да исемемне язып куйдым. Айгөл Талгатовна биргән белем миңа мәктәп елларында алыштыргысыз база булды. Бишенче сыйныфта без инде берәз олыгайдык, яңа укытучылар белән таныштык. Алар да безгә төпле белем бирделәр. Миңа тарих дәресләре ошый иде, чөнки анда без үткәннәр белән таныштык, һәм бу мине сөендерде. Урта мәктәптә уку процессында күп нәрсә булды: күтәрелү дә, төшү дә, елау да, күз яшьләре дә. 9 нчы сыйным минем өчен мәктәп тормышында иң җаваплы мизгелләрнең берсе булгандыр. Булачак имтиханнарны сайлау, сыйныфташлар белән үткән күнелле кичәләр матур бер мизгелбулып истә калган. Кайбер классташлар белән аерылышу кыен булды, ләкин алар белән дә очрашу, аралашу дәвам итә. 10 нчы сыйныфка мин ниндидер дулкынлану белән бардым, чөнки күпләр белән яхшы таныш түгел идек. Нәтижәдә, сыйныф дуслары булып чыкты, мондый атмосферада уку рәхәт иде. Ә 11нче сыйныфны тәмамлагач, минем белән ниләр буласы әлегә билгесез. Шулай да күнелле үзгәрешләр булыр дигән өмет бар. Киләчәктә кем буласымны уйлыйм да, күнелдә дулкынлану барлыкка килә, билгеле. Кайвакыт, минем тормышымның бу этабы тиздән бетчәгенә үкенеп тә куйгалыйм. Алда имтиханнар... Барлык классташларыма уңышлар теләм. Түземсезлек белән көкән нәтижеләр яхшы буласына шигем юк, чөнки алдына максат куеп укый, тырыша сыйныфташларым.

Гүзәлия Фәттахова, 11 нче сыйныф укучысы.

Из школьной жизни...

25 апреля в нашей школе произошло знаменательное событие — торжественное открытие Аллеи Славы активистов школы! В открытии принимали участие директор школы Г.Г.Гиниатуллина, администрация школы, классные руководители и родители. Здесь увековечены имена победителей и призёров олимпиад, спортивных соревнований, конкурсов и социальных проектов — тех, кто прославляет нашу школу, район и республику своими достижениями и победами. Аллея украшена рябинами, и их алые ягоды — как символ памяти: они напоминают нам о крови, пролитой героями в годы Великой Отечественной войны. Эта аллея — не только дань уважения нашим активистам, но и связь поколений, ведь она посвящена 80-летию Великой Победы. Это наш вклад в сохранение памяти о подвиге поколения победителей и вдохновение для новых свершений! Гордимся каждым из вас и верим, что впереди ещё больше ярких побед!

Выставка «Их имена названы улицы нашего города»

В нашей школе начальные классы оформили уникальную выставку, приуроченную к празднованию 80-й годовщины Победы в Великой Отечественной войне 1941–1945 годов.

23 апреля в рамках проекта «Мин Арча баласы» состоялась квест-игра «Мин Арчаны беләм». Учащиеся 9А класса Галямшина Лейсан, Шарафиева Лилия и ученик 10 класса Абдуллин Ренат приняли активное участие в игре.

24 апреля прошел районный этап областного конкурса юных инспекторов движения «Безопасное колесо». Соревновались ребята в знаниях правил дорожного движения, основ безопасности жизнедеятельности, оказании первой медицинской помощи, правил дорожного движения, фигурном вождении велосипеда, конкурсе агитбригад. В общекомандном наша школа заняла 8 место! Поздравляем!

Страница юного поэта...

Птицы весной

Весенний воздух полон пенья,
Звенит мелодия с небес.
Пернатых звонкое волнение
Разносит ветер через лес.

Синицы, ласточки, скворцы —
Вернулись все в родные гнёзда.
Весны воздушные гонцы
Поют, пока сияют звёзды.

Малиновка в ветвях берёз
Выводит трели на рассвете.
Её мотив, как капли рос,
Прозрачен, чист на всей планете.

Грачи хлопочут у полей,
Их крики — будто разговоры.
А соловей среди ветвей
Ведёт с луной ночные споры.

Щегол, нарядный как цветок,
Мелькает в зелени весенней.
И дятла чёткий молоток
Стучит в лесу без сожаленья.

Кукушка мерит жизни срок,
Считает годы, не скупится.
А жаворонок, как пророк,
В лазурном небе серебрится.

Весна идёт, весна поёт
Устами птиц многоголосых.
И каждый звук, как мёд, течёт,
Будя траву в прохладных росах.

Земля

Проснулась Земля от зимнего сна,
Лучами согрета, теплом полна.
Сбросила белый, холодный наряд,
И свежестью дышит весенний сад.

Капли звенят, как хрустальный звон,
Ручьи зажурчали со всех сторон.
Подснежник несмело глядит в окно,
Где солнце сияет уже давно.

Деревья одели зелёный шёлк,
И ветер весенний к нам в гости пришёл.
Он песню поёт о приходе весны,
О том, как прекрасны весенние дни.

Птиц перелётных вернулся отряд,
Их трели повсюду с утра звучат.
Природа проснулась, ликует душа,
Как жизнь на Земле весной хороша!

Поля зеленеют под синью небес,
Листою шумит пробудившийся лес.
Цветы распускаются день ото дня,
В объятьях весны оживает Земля.

Всё дышит, цветёт и стремится расти,
Чтоб летом плоды и нектар принести.
Весна — это время надежд и мечты,
Пора пробужденья и чистой любви.

Эльвира Насифуллина, 7А класс

Эковесна в действии!

В рамках 4-й недели «Твои действия» республиканского конкурса #Эковесна2025 наша школа провела масштабный субботник!

Дружно убрали закреплённую территорию. Собрали мусор и привели участок в порядок. Каждый внёс свой вклад в заботу о природе.

Редактор

учитель татарского языка и литературы Ибраева Р.Х.

Дизайнер - верстальщик

Гузелия Фаттахова

Фотокорреспондент

Илюза Шамсемухаметова

Корректор

Гузелия Фаттахова

Редколлегия

Камилла Мифтахова

Адрес: ул. Мостовая, дом 15

Сайт школы: <https://edu.tatar.ru/arsk/sch2>

